

LANDSKARSIP 2013-IMI
NAATSORSUUTAI

NAMMINERSORLUTIK
OQARTUSSAT

Imarisai

Nunatta karsiata naatsorsuutaanik atuaanissamut ilitsersuut	2
Nunatta karsiata naatsorsuutaanik akuersissuteqarneq	2
2013-imut nalunaarut	4
Kukkunersiuissup attuumassuteqanngitsup oqaaseqaataa	14
Naatsorsuusionermi suleriaaseq atorineqartoq	16
2013 pillugu angusat	20
31.12.2013-imi killiffik	21
Ukiuni kingullerni 3-ni angusat	22
Pisussaaffigeratarsinnaasat	23

Landskarsip naatsorsuutaanik atuaanissamut ilitsersuut

Naatsorsuutit, naatsorsuutunik pingaarnernik, ilanngussamillu imaqarput, ilanngussarlu nalunaarsuiffinnik immikkoortitaakkanik imaqarluni.

Naatsorsuutit pingaarnarit

Naatsorsuutit pingaarnarit imaraat nalunaarusiaq aammalu angusat naatsorsorneqarnerannut nalunaarut nalunaarsuutitalik. Nalunaarsuinerit naatsorsuutininut ilanngussami takuneqarsinnaapput.

Missingersuusiami annertuumik nikingassutaasut nalunaarusiami nassuiaassuteqarfigineqarput. Tamatumalu saniatigut, ukiuni kingullerni pingasuni, Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnikkut ineriartorsimanerat paasissutissiissutigineqarluni.

Malittarisassat 1992-imi atuutilersut malillugit naatsorsuutini inernerit nassaarineqarput, tassaallutik Namminersorlutik Oqartussat ataatsimoortumik isertitaasa, ingerlatsinermut aningaasartuutaasa, sanaartornermi aningaasartuutaasa taavalu aningaasat attartortitaasa katinnerini inernerit. Taanna aamma taaneqartarpoq naatsorsuutit IST-at (Ingerlatsinermut, Sanaartornermut Taarsigassarsititsinermilu angusat). 2000-imiilli sanaartornermili aningaasartuutit aningaasaliissutigineqartut tamakkerlugit aningaasartuutit allanneqartarput, matumanimi aningaasaliissutaasut, missingersuusiornermi teknikkkut periuseq atorlugu, Sanaartornermi Nutarterinermilu Aningaasaateqarfimmu inissinneqarmata.

Angusat naatsorsorneqarneranni isertitat "-“ –mik siulequtserlugit takutinneqarput.

Naatsorsuutit paasineqarnissaat siunertaralugu angusanut naatsorsuutinullu oqimaaqatigiissitsinermut nalunaarsuutinipisariaqartutut isigineqartuni, oqaaseqaatitigut itisiliisoqarpoq nassuiaasoqarluniluunniit.

Ilanngussat

Nunatta karsiata naatsorsuutaanut ilanngussaq immikkoortunik sisamanik makkuusunik imaqartoq:

1. Atuarneqarnissaanut ilitsersuut.
2. Kontuni pingaarnerni angusat naatsorsorneqarneri.
3. Aningaasaliissutinut atasumik, suliaqarfiit ataasiakkaat pillugit nalunaarut naatsorsuutillu aningaasaliissutinut .
4. Angusanut naatsorsuutillu killiffiinut atasumik nalunaarsuiffiit.

Nunatta karsiata naatsorsuutaanik akuersissuteqarneq

Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermik ingerlatsinera il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 23, 3. novembari 1994-iminngaaneersumi aalajangersarneqarpoq, ukiup aningaasaliiffiusup siuliani, naatsorsuutit kukkunersiuqqat, kingusinnerpaamik Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqartassasut.

Inatsisartut kukkuniarsuissarfimmik akuerisaasumik, naatsorsuutini kukkuniarsuissamik atorfinitsippit. Kukkuniarsuissut naatsorsuutit oqaaseqaatilerlugit atsiussavaat. Atsiorneq naatsorsuutini naqitani ilanngunneqarpoq.

Naalakkersuisut sinnerlugit, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup naatsorsuutit Inatsisartunut saqqummiutissavai. Inatsisartut naatsorsuutit, Inatsisartut Kukkuniarsuinermit Ataatsimiititaliaanut nassiuutissavaat, taanna kukkuniarsuinermit ataatsimiititaliamik taaneqartarpoq. Naatsorsuutit allasimaffiik kukkuniarsuinermit ataatsimiititaliaq kukkuniarsuissunit tunineqassaaq. Kukkuniarsuinermit ataatsimiititaliap Naalakkersuisut piunaffigissavai naatsorsuutit allasimaffiini innersuussutigineqartut oqaaseqaatigineqartullu allakkatigut nalunaarusioqqullugit akeqqullugit.

Kukkuniarsuinermit Ataatsimiititaliap nalilersussavaa aningaasartuutigineqarsimasut isertinneqarsimasullu aningaasaliissutigineqartunut naapertuunnersut, aningaasaliissutigineqartullu sunniutigisimasaasa piffissami aningaasaliissutit akuersissutigineqarneranni naatsorsuutigineqarsimasunut naapertuunnersut, Namminersorlutillu Oqartussat nalilinnik pigisaataat pillugit illersorneqarsinnaasumik ingerlatsisoqarsimanersoq.

Tamatuma saniatigut Kukkuniarsuinermit Ataatsimiititaliap kukkuniarsuissartut pisortanit akuerisaasut, naatsorsuutit pillugit allattugaat Naalakkersuisullu naatsorsuutit pillugit allattukkanut akissutaat isummerfigissallugu.

Kukkuniarsuinermit Ataatsimiititaliaq isumaliutissiissummik suliaqassaaq, taanna ataatsimiititaliap naatsorsuutininut isummersuutaanik imaqassaaq. Isumaliutissiissut pineqartoq, nunatta karsiata naatsorsuutaannik Inatsisartut suliarinninnerani ilaassaaq.

2013-imut nalunaarut

Ukiumi angusat

Nunatta Karsiani ingerlatsinermut sanaartormullu angusat 77,6 mio. koruuninik sinneqartooruteqarput (IS-imi angusat). Sinneqartooruteqarnek annerusumik aktie-nik piginneqartigiiffini aktie-t pigisat agguagarsiaannik naatsorsuutigisaniit 48,5 mio. koruuninik amerlanerusunik isertitaqarnermik aammalu akileraarutinik akitsuutinillu 28 mio. koruuniusunik missingersuutigineqartuninngaannit annerusumik isertitsissutigineqartunik pissuteqarpoq. Aammattaaq aningaasaliiffiusuni assigiinngitsuni tamarmiusuni pingaarutilinnik atuinikinnerusoqarsimavoq, tamassumalu kinguneraa IS-imi angusat Aningaasanut – Ilassutitullu aningaangaasaliissutitut inatsisini naatsorsuutigineqartuninngaanniit 176,6 mio. koruuninik pitsaanerummata.

Nunatta Karsia 2013-imi IST-imi naatsorsuutini 70,8 mio. koruuninik sinneqartooruteqarpoq, naak missingersuutini 103 mio. koruunit amigartoorutigineqartussat naatsorsuutigineqarsimagaluartut. Imaappoq 173,8 mil. koruuninik pitsanngoriartoqarpoq.

2013-imi aningaasarsiorneq ataatsimut isigissagaanni appariaateqarpoq, uuliasiorsinnaanermik misissuinerit annikilleriarnerannik aamma sanaartormerit annikilliarnerannik pissuteqartumik. Kisianni inuiaqartigiinni isertitat ataatsimoortinneqarneranni kinguppaat qalerallillu akigissaarsimanerat qaffasitsitsipput.

Nunatta Karsianit Nukissiorfiit taarsigassarsinnaanerminnut pisariaqartitaat 110 mio. koruuninik naatsorsuutigineqartunit minnerusimavoq. Aningaasat taakku missingersuutitut pitsanngortitsinalilu ajoqusiinngitsumik ilassutitut aningaasaliinikkut talittarfiliornissamut ingerlatisivimmuut Sikuki Nuuk Harbour A/S-imut aningaasaliissutigineqarput.

Suliat Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap 2013-imut akuersissutigisai ukiumoortumik ilassutitut aningaasaliissutitut inatsimmi ataatsimoortinneqarput, taakkulu Inatsisartut upernaakku ataatsimiinneranni 2014-imi saqqummiunneqartussat nassiunneqarput.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap suliat 38-it akuersissutigai, taakkuninnga 34-it missingersuutitut pitsaaqutaanatillu ajoqutaanngitsut, suliat sisamat IST-ip killiffianut kinguneqarput ataaserlu IS-ip killiffianut kinguneqarluni.

2013-imut aningaasanut inatsisip takutippaa IS-imi angusat 0,7 mio. koruuninik sinneqartoorfiusut. Ilassutitut aningaasaliissutitut inatsisissaannut siunnersuutip kinguneraa ukiumi aningaasaliiffiusumi 2013-imi missingersuutigineqartut IS-mi 99,0 mio. Koruunitinit amigartoorutigineqassasut. Aningaasanut inatsimmi IST-p inernera 113,6 mio. koruuninik amigartooruteqarpoq, kisianni ilassutitut aningaasaliissutitut sisamat kinguneraat IST-mi amigartoorutissat missingersuutigineqartut 10,3 mio. koruuninik annikillineqarmata.

Ilassutitut aningaasaliissutitut inatsisip taamaalilluni kinguneraa ukiumi 2013-imi IST-mi amigartoorutissat missingersuutigineqartut 103,3 mio. koruuninngormata.

Kisitsisitigut takussutissiami tulliuuttumi ukioq 2013-imut IST-mi taamatullu IS-imi angusat kiisalu ilassutitut aningaasaliissutit ukiumi aningaasaliissutitut sunniutigisimasaat allassimapput.

IS-mi angusat naatsorsornerat.

Mio. Koruunit

	Naatsorsuutit	Aningaasanu t Inatsit	Illassutitut aningaasaliissutit	Aningaasaliissutit tamakkerlugit
IST-mi angusat Ilanngaatisat ilanngaatigereerlugit taarsigassarsiarititat(nalunaarsug aq 14)	-71	114	-11	103
IS-mi angusat	-78	0	99	99

"-" aallaqqaatitallit Naatsorsuutini missingersuutinilu isertitat takutippaat.

Nunatta Karsiata aningaasanik tigorianaatai tamarmiusut 2013-ip naanerani 1.063 mio. koruuniupput. Taakkunannga 302 mio. koruunit naalagaaffiup 2014-imi januaarimut ataatsimoortumik tapiissutissaanut siumoortumik akiliutaapput. 2014-imut Aningaasanut inatsimmi 47 mio. koruuninik sinneqartooruteqarnissat missingersuusiorneqarsimavoq, soorluttaaqa sanaartornermut aningaasaateqarfimmit 100 mio. koruuninik tiguisoqassamaartoq. Taamaamat 2014-ip naanerani aningaasat tigorianaat 900 mio. koruuniussasut naatsorsuutigineqarpoq.

Kisitsisitigut takussutissiami tulliuuttumi 2011, 2012 aamma 2013-imut naatsorsuutini kisitsisit pingaarnert takutinneqarput. Kisitsisitigut takussutissiamiipput aamma 2013-imut aningaasanut missingersuutit (aningaasanut inatsit + ilassutitut aningaasaliissutit), kiisalu 2013-imut naatsorsuutit aamma 2013-imut missingersuutit nikingassutaat.

Nunatta Karsiani angusat

Mio. koruunit

	2011 Naatsor suutit	2012 Naatso rsuutit	2013 Naatsors uutit	2013 Missinger suutit	2013 Nikingas sut
Ingerlatsinermut aningaasartuutit	2.685	2.735	2.720	2.749	-29
Aningaasartuutit inatsisitisinit aalajangersagaasut	871	879	984	1009	-25
Tapiissutit	1.897	2.008	2.150	2.165	-15
Sanaartorneq	1.101	969	597	655	-58
Isertitat	-6.392	-6.526	-6.523	-6.475	-48
IST-mi angusat	161	65	-71	103	-174
Ilanngaatisat ilanngaatigereerlugit taarsigassarsiarititat(nalunaarsugaq 14)	-210	-214	-7	4	-3
IS-mi angusat	-49	-149	-78	99	-177

"-" aallaqqaatitallit Naatsorsuutini missingersuutinilu isertitat takutippaat. Assigiinngissutit tulleriaarneqamerini takutinneqartut kisitsisit

"-"-iliit aningaasartuutikinnerunermerk isertitaqarnerusimanermilluunniit takutiisippat. Inerinerineqartut Ingerlatsinermi-, Sanaartornermi, Taarsigassarsisitsinermilu inernerupput (IST-ip inereri).

Sanaartornermut nutarterinermullu aningaasaateqarfimmi missingersuusioriaaseq ukioq 2000-miit pilersinneqarpoq, tassunga suliniutigineqartunut ataasiakkaanut sanaartornermut aningaasaliissutissat akuersissutigineqartut nuunneqartarput. Taamaalilluni ukiuni ataasiakkaani sanaartornissamut aningaasalissutissat akuersissutigineqartut aningaasartuutigineqartut naatsorsuusiorneqartarput. Sanaartornerit ingerlanneqarnerat ilutigalugu aningaasartuutit aningaasaateqarfimmit ilanngaatigineqartarput. 2013-imi sanaartukkat 773 mio. koruunik naleqarput.

Immikkoortortani tulliuuttuni kisitsisit pingaarnerit ataasiakkaat nassuiarneqarput.

Ingerlatsinermit aningaasartuutit

Ingerlatsinermit aningaasaliissutissatut killiliussat iluanni suliffeqarfinnut allaffissornermilu immikkoortortaqaqarfinnut ilanngaatissat ilanngaatigereerlugit ingerlatsinermit aningaasartuutissat tunniunneqartarput.

Ingerlatsinermit aningaasartuutit Mio. koruunit	2011 Naatsors uutit	2012 Naatsors uutit	2013 Naatsors uutit	2013 Missinge rsuutit	2013 Nikinga ssut	
Allaffissorneq		554	573	593	609	16
Ilaqutariinnermut tunngasut		154	173	185	187	2
Peqqinnissaq	1.179	1.203	1.232	1.237	5	
Kultureqarneq, Ilinniartitaaneq, Ilisimatusarneq Ilageeqarnerlu	645	596	526	530	4	
Suliffeqarfiit killilimmik aqunneqartut	-12	-12	-13	-13	0	
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	25	44	64	61	-3	
Ingerlatsinermit aningaasartuutit allat	139	158	133	138	5	
Ingerlatsinermit aningaasartuutit katillugit	2.685	2.735	2.720	2.749	29	

Allaffissorneq ataatsimut isigagaanni 2013-imi aningaasartuutaasut 16 mio. koruunik missingersuutigineqartunit ikinnerupput. Naalakkersuisoqarfiit amerlanersaanni atuinikinnerusoqarsimavoq.

Ilaqutariinnermut tunngassuteqartuni 2 mio. koruunik atuinikinnerusoqarsimavoq.

Atuinikinnerunermut pingaarnertut pissutaapput meeqqanut inuusuttunullu tunngatillugu inunnullu kinguaassititigut atorneqarlunneqarsimanermik nalaataqarsimasunut immikkut suliniuteqarnermi ikinnerusunik suliaqartoqarsimanagera pikkorissartitsisoqarsimanageralu .

Peqqinnissaqarfimmut tunngassuteqartuni, atuisimaneq missingersuutaasunut 1.232 mio. koruuniusunut 5 mio. koruunik atuinikinnerusoqarsimavoq.

Kontuni arlalinni nikingasoqartarpoq, atuinikinneruffinerusimallutik nunali allani nakorsartitsinerit, nunap iluani peqqinnissamut ilinniartitsinermullu suliniutit, ataatsimut qimarngutsitsinerit. Dronning Ingrid-ip napparsimaveqarfia Nuummittoq aammalu Nunap ilaani peqqinnissaqarfiit, nakorsamit

sullinneqarnerit taakkuinnaapput atuiffiunerusimasut, tassani annersaalluni DIH 10 mio. koruuninik atuiffiunerusimagami. Tamanna pissuteqarpoq akissarsinik nikingasoornermik, akissarsiat aaqqiissuteqarfigineqarnissaat annikippallaamik inissineqarsimalluni aammalu inissiat pequtsersorneqarneri naatsorsuutigisamiit annertunerujusuusimammat.

Kultureqarnermut, ilinniartitaanermut ilageeqarnermullu tunngatillugu missingersuutigineqartunit aningaasartuutit ataatsimut 4 mio. koruuninik ikinnerusimapput.

GU-mi atuariit Kalaallilu nunaanni Oqaluffiit katillugit 2,2 mio. koruuninik 1 mio. koruuninillu atuiffiunerusimapput. GU-mut tunngatillugu pingaarnertut aningaasartuutaanerusimapput GU-Aasianni qaangiuttoorpallaanermik pissuteqartumik akissarsianut aningaasartuutit qaffariarsimanerat, Oqaluffeqarnermilu ukiup naalernerani missingersuutaanngitsunnik aningaasartuutit qaffangaatsiarsimanerannik pissuteqarpoq.

Ilinniartitaanerup iluani atuinikinnerusimaneq arlalinni pivoq. Tassami ilinniartitaanermi EDB-mik atuineq 2,3 mio. koruuninik annikinnerusimavoq, taassumalu peqqutigaa EDB-mik atuineq pineqartumi annikinnerummat. Pineqartumi nalunaarsuutit angalaarnerat aningaasartuutigineqartarnerat akikinnerulersimavortaaq. Inersimasunut ilinniartitsineq 2,2 mio. koruuninik atuinikiffiuneruvoq. Uani pequtaavoq ilinniarfinnut qinnuteqartut ikilिसिमानेरान्निक. Tech College Greenland aningaasartuutit nakkutigilluarneqarnerisa kingorna 1,3 mio. koruuninik aningaasartuutikinneruvoq. Ilimmarfik 0,8 mio. koruuninik atuinikiffiuneruvoq, pikkorissartut missingersuutigisaniit ikinnerusimaneri pissutaallutik.

Inuussutissarsiornermut, aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermullu tunngasuni katillugit 3 mio. koruuninik atuinerusoqarsimavoq. Atuivallaarsimanermut tamatumunnga pissutaapput suliniutinik digitaliusunik ineriartortitsineq atulersitsinerlu. Taassuma saniatigut EU-mut isertitsisinnaanermut akuersissusiornermik immikkut ittumik sulisoqarsimavoq aamma Tunumi misileraalluni avaleraasartuunik aalisarnermut atatillugu angalanernut aningaasartuutit annertusisimapput.

Aningaasartuutit inatsisit tunngavigalugit pisussaaffigineqartut

Inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasaliissutit tunniunneqassapput immikkut inatsisitigut aalajangersaasoqarsimatillugu, tiguisussat aalajangersimasut pisassanut aalajangersimasunut piginnaatitaaffeqartut aamma tunniussassat annertussusissaat imaluunniit naatsorsorneqarnerinut tunngavissat immikkut inatsisitigut aalajangersarneqarsimatillugit.

Aningaasartuutit inatsisit tunngavigalugit pisussaaffigineqartut Mio. koruunit	2011	2012	2013	2013	2013
	Naatsors uutit	Naatsors uutit	Naatsors uutit	Missinger suutit	Nikinga ssut
Ilaqutariinnermut tunngasut	628	626	645	665	20
ilinniartitaaneq	223	233	320	319	-1
Ineqarnermut tunngasut.	2	2	2	2	0
Inatsisit tunngavigalugit aningaasartuutit allat	17	18	17	23	6
Inatsisitigut pisussaaffigisat katillugit	870	879	984	1.009	25

Ilaqutariinnermut tunngassuteqartuni aningaasaliissutini inatsisinik tunngaveqartunit tunniunneqartartunut 20 mio. koruuninik atuinikinnerusoqarsimavoq. Pingaartumik siusinaartumik pensionisianut, utoqqalinersianut, meeqqanut tapiissutinut aamma naartunermi erninermilu ullormusianut atuinikinnerusoqarsimavoq.

Inunnik isumaginninnermut tunngassuteqartuni inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasartuutit missingersuusiorneqarneranni nalorninartuusarpoq tiguisartut sulinermikkut isertitaat qanoq annertutigissanersut – tamatumani ilaatigut apeqqutaasarmat inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut suliffeqarnikkullu pissutsit.

Ilinniartitaanermut tunngassuteqartuni 320 mio. koruuninik ataatsimut missingersuusianut naleqqiullugu 0,5 mio. koruuninik atuinerusoqarsimavoq. Ilinniarnersiutit meeqqanullu tapit katillugit 4,3 mio. koruunit atuinikiffiusimapput, suliniutinut aalajangersimaffeqartunut tapiissutit aammalu taarsigassarsisisarnermi aningaaserivinnullu taarsigassarsiat akilerneqarnerannut atueqarnerusimalluni.

Aningaasartuutit inatsisitit tunngavigalugit pisussaaffigineqartut allat katillugit 6 mio. koruuninik atuinikinneruffiusimapput, taakku affaat piginnaangorsaaqqiinnerminnganneerlutik, kommunit piginnaangorsaaqqiinissaminnut aallartitsissallutik aningaasaliisinnaanginnerannik pissuteqartumik. Qularnaveeqqutit akilerneqarnerannut aningaasartuutit missingersuutigineqartunit annikinnerusimaqaaq, naggataatigullu pingaarutilinnik angalanermi sillimmatinut, ajoqusernermi sillimmatinut inatsisinillu tunngavilinnik sulinermi ajoqusersinnaanermut sillimmatinut sipartoqarsinnaasimavoq.

Tapiissutit

Tapiissutit aningaasaliissutit Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasuusoq inatsisitigut pisussaaffiunngitsunik aningaasartuuteqarnissaanut piginnaatippaat. Aningaasartuutit tapiissutaasinnaapput, aammali suliffinnut aningaasaliissutaasinnaallutik, ernianut aningaasartuutaasinnaallutik, ernianut tapiissutaasinnaallutik, inuussutissarsiutinut tapiissutaasinnaallutik, nalikilliliissutaasinnaallutik taarsigassarsiarititaasinnaallutillu.

Tapiissutit	2011	2012	2013	2013	2013	
Mio. koruunit	Naatsors	Naatsors	Naatsors	Missingers	Nikingas	
	uutit	uutit	uutit	uutit	sut	
Allaffissorneq		10	10	16	16	0
Ilaqutariinneq peqqinnissarlu		10	10	10	10	0
Kulturi ilinniartitaanerlu		292	293	318	315	-3
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu		145	167	162	170	8
Kommuninut tapiissutit		1.027	1.133	1.146	1.142	-4
Kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit		273	269	262	274	12
Tapiissutit allat		140	125	236	238	2
Tapiissutit katillugit		1.897	2.008	2.151	2.166	15

Kultureqarnermut ilinniartitaanermullu tunngassuteqartuni 3 mio. koruuninik atuinerusoqarsimavoq, pingaartumik ilinniagaqartut immikkut ikiorsiissutinik pisartagaqarsinnaasut amerleriarnernannik pissuteqartumik. Tamakku saniatigut inuussutissarsiornermut ilinniarsiit qanoq suliaqartigisimanertik tunngavigalugu pissarsisartut suliarisartagaat ilimagisamit annertunerusimapput. Ilinniartitaanermut tunngatillugu iliuusissatut pilersaarut pingaaruteqartumik atuinikinneruffiuvoq, suliniutit arlallit aningangaasaliissutaasut tamakkerlugit atorsinnaasimannngimmatigit.

Inuussutissarsiornermut, aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermullu tunngatillugu ataatsimut isigalugu 8 mio. koruuninik atuinikinnerusoqarsimavoq. Nikingasoqarneranut pissutaanersaapput Inuussutissarsiutinut tapersiisarfimmi taarsigassarsiarineqarsimasunik tamanik torersaaneq, tamatumalu kinguneraa nutaanik taarsigassarsisitsinissat eqqarsaatigalugit tunuarsimaarneruneq.

Savaateqarnermut atatillugu qularnaveeqqutinik akiliisariaqalersinnaaneq ataavartunillu nukissiuteqalernissamat suliniutit ineriartortitat pillugit malunnaatilimmik atuinikinnerusoqarpoq. Qularnaveeqqutinut tunngatillugu oqaatigineqassaaq akiliisariaqalersinnaaneq missingersuusioruminaamat, suliniutinullu ineriartortitanut atuinikinnerneq pissuteqarluni qinnuteqartut piukkunnaatillit ikippallaarsimammata suliniutillu 2013-imi naammassisussatut naatsorsuutigineqartut aatsaat 2014-imi naammassineqartussaammata.

Nunami inuussutissarsiutinut taamatuttaaq takornariaqarnermut taamatullu piniarnermut tunngatillugu suliniutinut tapiiffigineqarsinnaatitaasunut tapiissutit ataatsimut missingersuutigineqartunit 1 mio. koruuninik annikinnerupput.

Kommuninut taarsigassarsititsinerit tapiissutit nalunaarsorneqartarput. Taakku missingersuutinut naleqqiullugu 4 mio. koruuninik annertunererumik atuiffiupput, tassani pissutaavoq Kommune Kujallermi akileraarutit ineriartornerisa naatsorsuutigineqartunit kingusinaarnerinik.

Sullissinissamat isumaqatigiissutinut aningaasartuutit 12 mio. koruuninik atuinikinneruffiupput. Arctic Umiaq Line A/S-ip ingerlatsinermini ukiumi angusai pingaarutilimmik pitsanngoriaateqarput, taamaattumillu amigartooruteqarsinnaanermut qularnaveeqqusiisimaneq taamaallaat ilaannakoortumik atorneqarluni. Tamatuma kinguneraa 5 mio. koruuninik atuinikinneruneq. Ingerlatsinermut isumaqatigiissutinut katillugit 6,2 mio. koruuninik atuinikinneruffiupput Artic Green Food A/S-i tapiissusunik pissarsisinnaanermut pisinnaatitaaffeqarunnaarmat, Royal Greenland-illu tunitsivinni, Namminersorlutik Oqartussanit qularnaveeqqusiinikkut ingerlanneqartuni arlalinni, tapiissutinik pisariaqartitsineq annikillissimmamagu.

Sanaartorneq

Sanaartugassanut aningaasaliissutitigut Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq piginnaatitaavoq pigisanik aalaakkaasunik pisinermut, sanaartornermut, sanaartukkanut taarsigassarsisitsinerimut, sanaartukkanut tapiissuteqarnermut, iluarsaassinerimut allanullu atatillugu aningaasartuuteqarnissaanut.

2013-imi sanaartorneq 2007 – 2009-imi sanaartornerup nalaaniippoq tassami 773 mio. koruuniugami. Ukiuni 2001-imiit 2006-imut ukiumut 500-600 mio. koruunit atorneqartarsimapput. Ukiuni 2007-imiit 2009-mut 700 mio. koruunit aamma 800 mio. koruunit akornannut qaffariarpoq ukiunilu kingullerni pingasuni 900 mio. koruunit qaangersimasimallugit.

2013-imi suliniutinik pisoqqaanerusunik torersaaneq naammassinninniaanermillu ingerlatsineq ingerlaannarpoq, taamaasillunilu sanaartornermi suliniutit amerlasuut ukiumi naatsorsuuteqarfiusumi 2013-imi naatsorsuuserinermi matuneqarlutillu naammassineqarlutik. Tamatuma kinguneraa pineqartumi katillugit 51 mio. koruuninik atuinikinnerusoqarmat, kingunerivaalu sanaartorneq tamaat isigalugu 58 mio. koruunik atuinikinneruffiummat.

Ilaqutariinnermut peqqissutsimullu tunngassuteqartuni 63 mio. koruunit atorneqarsimapput ilaatigut qarasaasiakkut napparsimasut nalunaarsorneqarfissaannut 2014-imi upernaakkut atorneqarlertussamat, Aasianni utoqqaat illuannut, Qaqortumi illumik paaqqinniffimmut, Ilulissani puiguttornermik nappaatilinnut sullissivimmut aammalu sungiussiartuaartitsiniarluni angerlarsimaffimmik sanaartornerup aallartinneranut.

Ilinniartitaanermut tunngassuteqartuni 217 mio. koruunit atorneqarsimapput. Taakkunannga 114 mio. koruunit ilinniartut inissaannut sanaartornermut atorneqarsimapput, 75 mio. koruunit kommunini atuarfinnut atorneqarsimapput, 16 mio. koruunit qitiusumik ilinniarfinnut 12 mio. koruunillu ilinniarfinnut allanut sanaartornermut atorneqarsimallutik. Inissianik sanaartornerup iluani katillugit 295 mio. koruunit atorneqarput. 34 mio. koruunillu sanaartornermut allanut atorneqarsimallutik.

Nukissiorfiit Nunatta Karsianit 159 mio. koruuninik taarsigassarsippat Ilulissani erngup nukinganik nukissiorfimmuut sanaartorfigissaanernut kiisalu sanaartorfigiuminarsaanernut, innaallagissamik, imermik kiammillu pilersuinermi sanaartukkanut iluarsaassinernullu.

2013-ip naanerani Sanaartornermut nutarterinermullu aningaasaateqarfimmi katillugit 620 mio. koruunit uninngasuutigineqarput, taamaalillutillu ukiumi pineqartumi 198 mio. koruuninik .

Sanaartornermut nutarterinermullu aningaasaateqarfik	2012		2013		Aningaasaateqarfimmi killiffik	
	Mio. koruunit	Ukiup naanerani uninngasuutit	Nuunne qartut	Atorneqartuallanngort qartut	2012-im itat	Uninngasuutigine qartut Ukiup naanerani uninngasuutit
Ilaqtariinneq peqqinnissarlu	49	56	-63	0	42	
Ilinniartitaaneq il.il.	359	162	-217	0	304	
Pisortani suliarineqartut	125	175	-163	-66	70	
Ineqarnermut tunngasut	203	224	-295	15	147	
Sanaartornermut aningaasartuutit allat	82	9	-34	1	57	
Sanaartornermut nutarterinermullu aningaasaateqarfik katillugit	818	626	-773	-51	620	

Sanaartugassanik suliniutissat aalajangersimasut 2013-imut ukiunullu siusinnerusunut aningaasaliissutinut inatsisini ilanngunneqarsimasut suliarineqarnissaannut inaarsarneqarnissaannullu Sanaartornermut nutarterinermullu aningaasaateqarfimmi aningaasat uninngasuutigineqarput.

Isertitat

Isertitassatut aningaasaliissutitut Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq piginnaatinneqarpoq inatsisitigut pisussaaffigisanik taamatullu inatsisitigut pisussaaffiginngisanik isertitaqartarnissaanut. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutai kiisalu akileraarutit akitsuutillu isertitassatut aningaasaliissutitut naatsorsuutini allanneqassapput.

Aningaasanut inatsimmi naatsorsuutigineqartunit isertitat 48 mio. koruuninik amerlanerupput.

Isertitat Mio. koruunit	2011	2012	2013	2013	2013
	Naatsorsu utit	Naatsorsu utit	Naatsorsu utit	Missingers uutit	Nikingas sut
Isumaqatigiissutigalugit isertitat	-3.864	-3.922	-3.976	-3.984	-8
Toqqaannartumik akileraarutit	-1.136	-1.143	-1.051	-991	60
Toqqaannanngitsumik akileraarutit, akitsuutit	-800	-860	-824	-853	-29
Aningaasaliissutigineqartut erniaat	-336	-321	-406	-358	48
Nunatta Karsianit taarsigassarsiarititanik akilersuineq	-178	-210	-207	-206	1
Isertitat allat	-78	-70	-59	-83	-24
Isertitat katillugit	-6.392	-6.526	-6.523	-6.475	48

Immikkut ittumik isertitat kisitsisinut taakkununga ilaapput.

Namminersorlutik Oqartussat isertitaasa 61 procentiisa missaat imaluunniit 3.976 mio. koruunit naalagaaffiup ataatsimoortumik tapiissutaaneersuupput, EU-mut isumaqatigiissutineersuupput allanillu isumaqatigiissutigalugit isertitaneersuullutik.

Toqqaannartumik akileraarutit 1.051 mio. koruuninik pissarsissutaapput imaluunniit missingersuutigineqartunit 60 mio. koruuninik amerlanerusunik.

Toqqaannartumik akileraarutit qaffariamerannut pissutaapput 2011-mi 2012-imilu uuliasiorsinnaanermut aatsitassarsiorsinnaanermullu misissueqjissaarnerit iluanni annertuunik suliassaqartitsisoqarsimammat.

Akitsuutit imaluunniit toqqaannanngitsumik akileraarutit taaneqartartut 823 mio. koruuninik isertitsissutaapput, taakku naatsorsuutigineqartunit 29 mio. koruuninik annikinnerupput.

Kinguppannut akitsuutit 104 mio. koruuninik isertitsissutaapput taakku naatsorsuutigineqartunit 44 mio. koruuninik amerlanerullutik 2012-mullu amerlaqataanik amerleriarsimallutik. Kinguppannut akitsuutitut apeqqutaasarpoq kinguppaat agguaqatigiissillugu kilomut qanoq akeqarnersut. Kilomut akitsoriartortillugit akitsuutit qaffakkiartortarput. Kilomut akiat naatsorsuutigineqartunit assut qaffasinneruvoq paarlattuanillu pisarineqartut annikinnerullutik.

Nioqqutissanik eqqussinermi akitsuutit 2012-imut naleqqiullugu 88 mio. koruuninik annikilleriarput, 49 mio. koruuninillu naatsorsuutigisanit annikinnerullutik. Naatsorsuutigisanit imigassat aalakoornartullit tupallu appariaateqarput. Nukissiuutinik pilersitsinermut tunisassianut

avatangiisinut akitsuutit missingersuutigineqartunit 5 mio. koruuninik annikinnerusumik isertitsissutaapput, tamannalu aamma atuuppoq angallatinut motor-ilinnut akitsuummut isertitassat annikilliarnerannut. Naggataasigullu avataasiorluni qaleralinniarmi naatsorsuutigineqartunit isertitassat 28 mio. koruuniusunit taamaallat 19 mio. koruunit isertitsissutaasimallutik.

Suliffeqarnemut akitsuutit aningaasarsiat tamarmiusut akiliutigineqartut 0,9 procenterisaat 1. januar 2007-imiit atuutilersinneqarput 75 mio. koruuninillu pissarsissutigineqarlutik.

Aningaasaliissutigineqartunut ernialiussat 48 mio. koruuninik amerlanerusunik isertitsissutaapput, taakku ingerlatseqatigiiffinit Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunit ilaannakuusumillu pigineqartunit pissarsiat annertuseriaataannut pingaartumik tunngatinneqarsinnaapput.

Taarsigassarsianut akilersuutit 208 mio. koruuniupput, taakku 1 mio. koruuninik missingersuutigineqartunit amerlanerullutik.

Isertitat allat naatsorsuutigisanit annikinnermik isertitsissutaapput. Taamaalilluni akiligassanit nalikillilerneqarsimasunit isertitassatut naatsorssuutigineqarsimasunit 25 mio. koruuniusunit 18 mio. koruunit isertinneqarput. Nuummi inissianik tunisinermi isertitsisoqanngilaq, naak naatsorsuutigineqaraluartoq 15 mio. koruunit isertitsissutaassasut.

Naatsorsuutit uppersarlugit atsiorneqarnerat

Ukiumoortumut nalunaarut ukiumoortumillu naatsorsuutit, Inatsisartunut suliareqqitassanngorlugu tunniunneqartussat, Naalackersuisut akuersissutigaat.

Nuuk ulloq 10. april 2014

Vittus Qujaukitsoq

Aningaasaqarnermut Nunamullu
Namminermut Naalackersuisoq

Peter Hansen

Naalackersuisoqarfimmi
pisortaagallartoq

Kukkunersuisup attuumassuteqanngitsup oqaaseqaataa

Inatsisartunut

Ukiumut naatsorsuutit pillugit oqaaseqaat

Nunatta karsiata ukiumi naatsorsuiffimmi 1. januar – 31. december 2013 ukiumut naatsorsuutai nalunaarummik, naatsorsuutit pillugit oqaaseqaammik, naatsorsuusiaaseq atornerqartoq pillugu nassuiaammik, ingerlatsinermi naatsorsuutini, oqimaaqatigiisitsinermik, ukiumi kingullerni pingasuni ingerlatsinermi naatsorsuutit takussutissaannik, pisussaaffiillu pillugit imallit kukkunersiorsimavavut. Ukiumut naatsorsuutit suliarineqarput Namminersornerullutik Oqartussani naatsorsuuseriveqarneq il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugit.

Ukiumut naatsorsuutit pillugit Naalakkersuisut akisussaaffii

Naalakkersuisut akisussaaffigaat ukiumut naatsorsuutit eqqortumik takutitsisut suliarissallugu, Namminersornerullutik Oqartussani naatsorsuuseriveqarneq il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugit. Aammattaq immiut misissortarneq Naalakkersuisut akisussaaffigaat, tamanna ukiumut naatsorsuutit pingaarutilinnik paasissutissiinerlunngitsut suliarineqarnissaani pingaarutilittut Naalakkersuisunit isigineqarmat, paasissutissiinerlunneq unneqqaserlunnikkut piarinaatsoornikkulluunniit saqqummiunneqaralarpat.

Kukkunersuisup akisussaaffia

Uagut akisussaaffigaarput ukiumut naatsorsuutit pillugit inermiinnissaq, kukkunersuisimanerput toqqammavigalugu. Kukkunersuisimanerput ingerlassimavarput kukkunersuineq pillugu nunat tamalaat najoqqutassaat naapertorlugit, kukkunersuineq pillugu kalaallit inatsisaannik ilaartukkanik. Taakku piumasaqaatit arivaat pisuserissuarnissamat piumasaqaatit naapertuutsissagivut, kiisalu kukkunersuinissarput piareersarlugulu ingerlatsissagippat ukiumut naatsorsuutit pingaarutilinnik paasissutissiinerlunnginnissaat annertuumik qularnaarlugulu.

Kukkunersuineq tassaavoq kisitsit paasissutissallu ukiumut naatsorsuutini allanneqarsimasut uppernarsarneqarnissaannut iliuuseqarneq. Periuutit toqqarneqartut kukkunersuisussap naliliinera aallaavigalugu toqqagaapput, tassunga ilanngullugu ukiumut naatsorsuutit pingaarutilinnik paasissutissiinerlunnginnissaannut arlerinantit naliliiffigineri, paasissutissiinerlunneq unneqqaserlunnikkut piarinaatsoornikkulluunniit saqqummiunneqaralarpat. Arlerinaatit naliliiffigineri kukkunersuisup immiut misissortarnerit, ukiumut naatsorsuutit eqqortumik takutitsisut suliarinnissaannut naleqquttut nalilersortarpat. Tassani siunertaavoq kukkunersuiveriaatsit atornerqartussat pissutsinut atugarineqartunut naapertuuttut ilusilersorneqalernissaat, taamaattoorli immiut misissortarnerup sukumiissusia pillugu inermiinnissaq siunertarinagu. Aammattaq kukkunersuinerup siunertaraa naatsorsuusiaaseq Naalakkersuisut toqqagaat naleqquttuunersoq. Naalakkersuisut naatsorsuutitigut nalilersuinerat naapertuunnersoq kiisalu ukiumut naatsorsuutit ataatsimut saqqummiunneqarneri isummerfigissallugit.

Isumaqpugut kukkunersuinitsini uppernarsakkavut naammattut inermiinnissatsinnullu toqqammavigissallugit naleqquttut.

Kukkunersuinitsinni immikkut mianersoqqussutissaqanngilagut.

Inermiineq

Isuqaqarpugut ukiumut naatsorsuutit Nunatta karsiata pigisaanik, akiitsuinik 31.12.2013-milu aningaasarsior-nikkut killiffianik eqqortumik takutitsisut Namminersornorullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarneq il.il. pil-lugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugit.

Nuuk, ulloq 10. aprili 2014

Deloitte
Statautoriseret Revisionspartnerselskab

Peter A. Wistoft
kukkunersuisartoq
naalagaaffimmit akuerisaq

Bo Colbe
kukkunersuisartoq
naalagaaffimmit akuerisaq

Naatsorsuusiormi suleriaaseq atornerqartoq

Nalinginnaasut

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut ilaapput aningaasaliissutit tamarmik Inatsisartunit akuerineqartut.

Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 23, 3. november 1994-imeersoq kiisalu namminersorlutik oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit nalunaarut nr. 8, 27. februar 1995-imeersoq malillugit naatsorsuutit suliarineqarput.

Ukiumi naatsorsuiffimmi naatsorsuutit qaammatisiutit ukiuat malippaat. Ukiumut ilaatinneqarpoq qaammatinik marlunnik piffissamik ilassuteqarneq. Piffissami ilassuteqarfiusumi tassani ukiumut aningaasaqarfiusumut tunngasut aningaasartuutit isertitallu nalunaarsorneqarsinnaapput, nioqqutissanik kiffartuussinernilluunniit tunniussineq, imaluunniit pisassat akiitsulluunniit ukiup naatsorsuuffiup naanissaa sioqqullugu pisimappata.

Naatsorsuineri kisitsisit tamarmik mio. koruunitinut ilanngussamilu 1.000 koruunitinut akunnaallisinneqar-simapput. Akunnaallisitsinerup kingunerisaanik annikitsunik nikinganernik pilersitsisoqarsinnaa-voq.

Naatsorsuutini patajaallisaneq

2001-imiit Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 8, 29. oktober 1999-meersoq atuuppoq. Inatsimmi tassani aningaasaliissutit tamarmik immikkoortunut tallimanut ukununga agguarneqarput: ingerlatsinermut aningaasartuutit, inatsisinik tunngavigalugit aningaasartuutit, tapiissutit, sanaartorneq aamma isertitat.

Ukiut siuliinut assersuussisinnaaneq anguniarlugu kisitsisit 2011-meersut aamma 2012-meersut ukioq 2013-imi tunngaviit atuuttut assigalugit patajaallisarneqarput. Saqqummiussinernut assigiinngitsunut atatillugu akunnaallisiisoqarsimasinnaavoq.

Ilanngussami atuarnissamut ilitsersuummi ukiuni kingullerni pingasuni naatsorsuutini kisitsisit qanoq assersuunneqarnissaat pillugu erseqqinnerusumik nassuiaasoqarpoq.

Ingerlatsinermut aningaasartuutit isertitallu

Aningaasartuutit isertitallu, nioqqutissanik kiffartuussinernillu tunniussinermut tunngasuusut, inatsit malillugu pissarsinermik tunngavik malillugu tunniussineq pisimagaangat nalunaarsorneqartarput. Aningaasartuutininut isertitanullu allanut nalunaarsuineq pisarpoq aningaasat naatsorsorneqarsinnaaleraangata kingusinnerpaamillu akiliiffiup nalaani.

Ukiumi naatsorsuiffimmi nunatta karsianut annertuumik piumasaqaateqarsimatillugu, aamma piumasaqaat naatsorsuutit tunniunneqarnissaat sioqqullugu inaarutaasumik naatsorsorneqarsinnaanngippat, missiliuineq tunngavigalugu ukiumi naatsorsuiffimmi pineqartumi naatsorsuutini aningaasartuutininut kontomi piumasaqaatitut nalunaarsorneqartarpoq. Taanna ukiumi naatsorsuiffimmi tulluuttumi iluarsineqartarpoq, piumasaqaat inaarutaasumik naatsorsorneqaraangat.

Naatsorsuuserinermi tamakkiisumik kontonut allattuisarnermik periaarseq atorneqartarpoq, tamassumalu kinguneraa aningaasartuutit isersitallu tamakkiisut immikkoortillugit naatsorsuutitut allattorneqartarnerat.

Akilaraarutitigut isertitat

Ukiup naatsorsuusiorfiusup ingerlaavartumik akilaraarutitigut isertitai

- 1) Akilaraarutit A-t qaammatikkaartumik isertitatut allanneqartarput sulisitsisut akilaraarutininik A-nik nassuiaataat tunngavigalugit. Nassuiaatinik nassiuussisoqarsimangippat akilaraararnermut oqartussat missiliuussissapput. Akilaraarutininik A-nik missiliuinerit nassuiaatillu pisimasut nuna tamakkerlugu akilaraarummi ingerlaavartumik isertitanut tunngaviusarput. Nassuiaatit ukiumut naatsorsuusiorfiusumut tunngasut aamma ukiup naatsorsuusiorfiusup tulliani januarimi tiguneqartut nuna tamakkerlugu akilaraarutit naatsorsorneranut ilaatinneqartarput.
- 2) Akilaraarutit B-t piffissakkaartumik (qaammatit qulit) isertitatut allanneqartarput B-tut akilaraarusiutit akiligassat tunngavigalugit.
- 3) Ingerlatsivinnit, iluanaarutinit aamma nioqutissiortutut akilaraarutit akilaraarutininik akiligassiinermi isertitatut allanneqartarput.

Ukiut siuliini ingerlaavartumik akilaraarutitigut isertitanik iluarsineq

- 4) Ingerlaavartumik akilaraarutit isertitatut allanneqartut (imm. 1 aamma 2 naap.) aamma inaarutaasumik akilaraarusiinermi angusat akornanni nikinganeq ukiumi inaarutaasumik akilaraarutit naatsorsornerani iluarsineqartarpoq akilaraaruteqartussamullu akiligassanngortinneqarluni.
- 5) Tamatuma kingorna akilaraarutaasussat allannngortinneri (qaffaanerit/appaanerit) ukiumi allannguiffiusumi iluarsineqartarput.

Akilaraarutititut akitsuutsunullu ajunaarutininik nalikilliliineq immikkoortitsinerlu

Akilaraarutititut akitsuutinullu akiligassat akilinngisat nalikillilerneqartarput akilaraarutininik aqutsineq pillugu inatsisartut inatsisaat malillugu nalinginnaasumik akileraaqqitalersinnaaneq periarfissaarukkaangat. Motorinut akitsuutit aamma aningaasanik ikisisarluni pinnguaatitut akitsuutit pillugit immikkut maleruagassat atuupput. Akiliisinnaajunnaarnermi aamma toqkuk qimagussimasut pigisaanni akiligassat akilinngisat annaasat paasineqarneri naapertorlugit nalikillilerneqartarput. Piffissami sivisuumi ingerlasarnerisa kingunerisaannik tunngaviit uku malillugit akilaraarutit imatut piffissalersorneqartarput:

Akilaraarutititut akiligassanik kinguartoorutitut annaasanik immikkoortitsineq

Toqqaannartumik akilaraarutititut kinguaattoorutit akiligassap akilerneqarfissaannut missiliuineq malillugu naatsorsorneqartarput, uanilu annaasanik immikkoortitsinissamut missiliuineq imaattoq atorneqarpoq:

Ukioq	Ukiunik sisamanik pisoqaanerusut aamma nalikillilerneqarsimangitsut	-4	-3	-2	-1	Ukiuni naatsorsuusiorfiusumi
Immikkoortitsinermi procenti	100 %	75 %	50 %	30 %	15%	7,5%

Procentit toqqarneqartut ersersippaat akiligassaq pisoqaappat taava akilersinniarnissaa ajornakusoornersassaq, tamatumunnga pissutaavoq akiliisitsiniarnermi sakuusinnaasut

akiligassap pisoqaassusianit killilerneqartarmat. Immikkoortitsinermit taamaalilluni ersersinneqarpoq akileraarutitut akiligassat nalingisa ajornerulernerinik missiliuineq.

Sanaartornermut aningaasartuutit

2000-mi januarip aallaqqaataani missingersuutitigut teknikkikkut sanaartornermut iluarsaassiner-mullu aningaasaateqarfimmit pilersitsisoqarpoq. Sanaartornermut iluarsaassiner-mullu siunertamut aningaasaliissutit tamarmik, pilersaarutini aalajangersimasuni piviusunnigortinneqartut, aningaasaateqarfimmut nuunneqarput. Aningaasaliissutit taamaattumik angusat naatsorsornerini tamakkii-sumik aningaasartuutit allanneqarput.

Taarsigassarsisitsineq Aningaasani allanit pineqartussani arlalinni allannguinerit nunatta karsiani IST-mi angusanut ilaapput (ingerlatsinermit, sanaartornermit taarsigassarsisitsinermit angusat). Aammattaaq namminersorlutik oqartussat aktianik pisinerat tunisinerallu IST-mi angusanut ilaapput.

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiisa nunatta karsiani tiguisinnaatitaanermik atuinerat IST-mi angusami ilaangillat.

Pigisat akiitsullu

Pigisat pisiarinerini nalinginut ilanngunneqartarput. Akiitsut annertussusivimmissut ilanngunneqartarput.

Namminersorlutik Oqartussanut, kommuuninut pisortanullu akiliisitsiniartarpoq 2008-imi Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut eqiterneqarpoq. Akiligassat taakku naatsorsuutit inernerini "akiligassat allat" ataanni allanneqarput, "piffissami sivikitsumi akiitsut"-ni illuatungilerneqarlutik.

Immikkoortitsisarnermi periaatsit

Periaatsit uku malillugit annaasanut immikkoortitsisoqartarpoq:

Initaarniarnermi taarsigassarsianut tunngatillugu, uani taarsigassarsiat aallaavii pineqarlutik, akiligassanut akiliisannginneq pissutigalugu illutit tiguneqarsimappata ukiut marluk qaangiunnerini nutaamik inuttalerneqarsimangippata, iluarsaanneqarsimangippata imaluunniit aserfallatsaalineqarsimangippata taarsigassarsiissutit nalii annaasassatut immikkoortinneqassapput.

Initaarniarnermut taarsigassarsiat, akiligassallu allat immikkoortinneqartut – akiligassaq akiitsorineqartoq ukiumik ataatsimik pisoqaaneruppat immikkoortitsisoqassaaq. 1999-imiit akiligassallit periarfissaqalerput akiligassaminnik akilersuinerit allanngortissinnaallugu. Initaarniarnermut taarsigassarsiat ukiumut marloriarlutik akilerneqartarput, taarsigassarsiat allat qaammammut akilersorneqartarlutik. Akilersuut akilerneqangippat, taarsigassarsiap aallaaviani immikkoortitsisoqarneq ajorpoq, akilersugassarli kisimi immikkoortinneqartarluni.

Akiitsuni assigiinngitsuni akiligassat akilinngitsuukkat, taakkununga ilaallutik ilinniartitaanermi inuussutissarsiutinullu taarsigassarsiat – taakkunani immikkoortitsisoqarneq ajorpoq, kinguaattoorutigineqartut kontut pingaarnert atorlugit nalikillilerneqartarmata, nalikilliliinermi

Namminersorlutik Oqartussat akiliisitsiniartarfiannut akiliisitsiniarneq nuunneqartarluni, tamanna pisarpoq akiligassaq akilersinniarlugu misiliisoqareersimagarlutillugu.

Suliffeqarfiit killilimmik aqunneqartut

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutai killilimmik aqunneqartut aningaasaliissutiviit malillugit naatsorsuutini saqqummiussisarput.

Nunatta karsiata naatsorsuutaani aningaasaliissutiviit aningaasartuutitut allanneqartarput.

Suliffeqarfiit ilai nunatta karsiani tigusinnaatitaasutut akuerineqarnikuupput tamatumunngalu tunngatillugu akiligassatut saqqummiunneqartarluni.

Taakku saniatigut suliffeqarfiit ilai Namminersorlutik Oqartussanut akiitsoqarput, nunatta karsiata naatsorsuutaani piffissami sivilisiumik akiligassarineqartutut allanneqarsimasunik.

Suliffeqarfiit killilimmik aqunneqartut tamatuma saniatigut suliffeqarfiit namminersortitat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit nalunaarut nr. 25, 26. november 1998-imeersoq malillugu naatsorsuutini saqqummiussisarput.

Naatsorsuusionermi suleriaatsip atorineqartup allannortinnera

Naatsorsuusionermi suleriaatsit ukiumiit ukiumut allamut allannortinnerani ukiut siuliini naatsorsuutini sunniutit aallartinnermi nalit iluarsinerisigut nalunaarsorneqartarput. Taamatut iluarsinerit nunatta karsiata naatsorsuutaani nassuiaammi erseqqissaaffigineqartarput.

2013 pillugu angusat, mio. kr.

Nassuiaat		Missingersuutit	Naatsorsuutit	Nikinganeq
	Allaffissorneq	609	594	16
	Ilaqutariinnermut tungasut	530	526	4
	Peqqissutsimut	187	185	2
	Ilinniartitaanermut il.il.	1237	1232	5
	Suliffeqarfiit namminersortitat	-13	-13	0
	Inuussutissarsiorneq, aalisarneq,	61	64	-3
	Ingerlatsinermi aningaasartuutit allat	138	132	5
	Ingerlatsinermit aningaasartuutit	2.749	2.721	29
	Ilaqutariinnermut tunngasut	665	645	20
	Ilinniartitaaneq	319	320	-1
	Ineqarnermut tunngasut	2	2	0
	Inatsisinik tunngav. aningaasartuutit	23	17	6
	Inatsisinik tunngaveqartut katillugit	1.009	984	25
	Allaffissorneq	10	10	0
	Ilaqutariinnermut peqqissutsimullu	16	16	0
	Kultureqarneq ilinniartitaanerlu	315	318	-3
	Inuussu, aalisarneq, piniarneq nunaleri	170	162	8
1	Kommuninut il.il. tapiissutit	1.142	1.146	-4
2	Kiffartuussinermut	274	262	12
	Tapiissutit allat	238	236	2
	Tapiissutit katillugit	2.116	2.151	15
	Ilaqutariinnermut peqqissutsimullu	56	56	0
	Ilinniartitaaneq il.il.	162	162	0
	Pisortat sulinerat il.il.	175	175	0
	Ineqarnermut tunngasut	249	248	1
	Sanaartornermi aningaasartuutit allat	13	-44	57
	Sanartornermi aningaasatuutit katil	655	597	58
	Isertitat isumaqatigiissutaasut	-3.984	-3.976	-8
	Toqqaannartumik akileraarutit	-991	-1.051	60
	Toqqaannangitsumik akileraarutit	-853	-824	-29
	Aningaasaliissutinit iluanaarutit	-358	-406	48
	Nunatta karsiani taarsig. akilersorneri	-207	-208	1
	Isertitat allat	-83	-59	-24
	Isertitat katillugit	-6.475	-6.523	48
	Ukiumi IS-mi angusat	100	-78	178
	Ukiumi IST-mi angusat	103	-71	174

Angusanut killiffimmullu nassuiaatit naatsorsuutinit ilanngussami allanneqarput.

31.12.2013-imi killiffik, mio. kr.

Nass	Primo	Taarsiga	Ultimo
Aningaaserivinni karsimi uninngasuutit	590		830
Obligationit	473		309
3 Aningaasat tigor. aningaasaateqarfinnilu	1.063		1.139
4 Suliffeqarfinniit pissarsiassat	209		83
5 Suliffeqarfinnut taarsigassarsisitsinerit	2.289	101	2.390
6 Boligstøtte-mi taarsigassarsiat	1.112	-410	702
7 Taarsigassarsisitsinerit allat	192	8	200
8 Pissarsiassat allat	799		763
Pissarsiassat	4.601		4.138
9 Suliffeqarfiit namminersortitat	0		0
10 Aktiat il.il.	2.747	30	2.777
Suliffeqarfinni aningaasaliinerit	2.747		2.777
	8.411		8.054
4 Suliffeqarfinnit pissarsiassat	0		20
11 Piffissami sivikitsumi akiitsut	1.053		1.058
12 Piffissami sivirusumi akiitsut	600		600
Akiitsut	1.653		1.678
13 Sanaartornermut iluarsaassinermullu a	818		620
Akiligassat	818		620
15 Oqimaaqatigiissitsinermi konto	5.940		5.756
Akiligassat	8.411		8.054

Angusanut killiffimmullu nassuiaatit naatsorsuutitut ilanngussami allanneqarput.

Ukiuni kingullerni 3-ni angusat, mio. kr.

	2011	2012	2013
Allaffissorneq	554	573	594
Ilaqutariinnermut tunngasut	645	596	526
Peqqissutsimut	154	173	185
Ilinniartitaanermut il.il.	1.179	1.203	1.232
Suliffeqarfiit namminersortitat	-12	-12	-13
Inuussu., aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	25	43	64
Ingerlatsinermi aningaasartuutit allat	139	159	132
Ingerlatsinermi aningaasartuutit katillugit	2.685	2.734	2.720
Ilaqutariinnermut tunngasut	628	626	645
Ilinniartitaaneq	224	234	320
Ineqarnermut tunngasut	2	2	2
Inatsisinut tunngasut aningaasartuutit allat	17	18	17
Inatsisinut tunngasut katillugit	871	879	984
Allaffissorneq	10	10	10
Ilaqutariinnermut peqqissutsimullu	10	10	16
Kultureqarnermut ilinniartitaanerlu	292	294	318
Inuussu., aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	145	167	162
Kommuninut il.il. tapiissutit	1.027	1.133	1.146
Kiffartuussinermut isumaqatigiissutit il.il.	273	270	262
Tapiissutit allat	140	125	236
Tapiissutit katillugit	1.897	2.009	2.151
Ilaqutariinnermut peqqissutsimullu	70	62	56
Ilinniartitaanermut il.il.	370	258	162
Pisortat sulinerat il.il.	380	378	175
Ineqarnermut tunngasut	224	287	248
Sanaartornermi aningaasartuutit allat	51	-16	-44
Sanaartornermi aningaasartuutit katillugit	1.095	969	597
Isertitat isumaqatigiissutaasut	-3.864	-3.922	-3.976
Toqqaannartumik akileraarutit	-1.135	-1.143	-1.051
Toqqaannanngitsumik akileraarutit	-800	-860	-824
Aningaasaatinut aningaasaliissutinit iluanaarut	-334	-319	-406
Nunatta karsiani taarsigassarsiat akilersorneri	-178	-210	-207
Isertitat allat	-78	-70	-59
Isertitat katillugit	-6.389	-6.524	-6.523
Ukiuni IST-mi angusat	161	65	-71
Ilanngaatisat ilanngaatigereerlugit taarsigassarsiarititat(nalunaarsugaq 14)	-210	-214	-7
Ukiuni IS-mi angusat	-49	-149	-78

Pisussaaffigeratarsinnaasat

Nunatta karsia ulloq 31.12.2013-mi akiliussisussamaataasutut qularnaveeqqusiisutullu ima inissisimavoq:

Grønlandsbanken A/S-imut, Bank Nordik A/S-imut aamma Vestnorden Fondenimut akiliussisussaamaataanerit qularnaveeqqusiinerillu tunniunneqarsimapput. Qularnaveeqqusiinernut taarsigassarsisuniit sallunaveeqqusiinermi qularnaveeqqusiinerit assigiinngitsut tiguneqarsimapput. Namminersorlutik Oqartussat nunami inuussutissarsiuutinut katillugit 42 mio. koruunitinut taarsigassarsianut qularnaveeqqusiisimapput.

Siusinnerusukkut Kongeriget Danmarks Fiskeribankimut maannakkut Økonomistyrelsen i Danmark-imi kilisaatinik ingerlatsinermut taarsigassarsianut katillugit 4,8 mio. koruunitinut qularnaveeqqusiisoqarsimavoq. Grønlandsbankenimut katillugit 0,4 mio. koruunitinut taarsigassarsianut qularnaveeqqusiisoqarsimavoq aamma nunalerinermi ingerlatseqatigiiffimmut 3,0 mio. koruunitinut qularnaveeqqusiisoqarsimavoq.

Ilinniagaqarnermi aningaaserivinni taarsigassarsianut katillugit 0,5 mio. koruunitinut qularnaveeqqusiisoqarsimavoq. Ilinniagaqarnermi taarsigassarsianut qularnaveeqqusiinerup Grønlandsbanken A/S-mit aqunneqarneranut 75 mio. koruunitit inissinneqarsimapput.

Aningaasanik pilersuineri 45 mio. koruunitinik KNI Pilersuisoq A/S-i Grønlandsbanken A/S-imi tiguisinnaatitaavoq. Aningaasat taakku taarsigassarsiani allani killiffimmi allanneqarsimapput. Taakku saniatigut suli allanik 7 mio. koruunitinik tiguisoqarnissaanut periarfissiisoqarpoq, tamanna pisariaqartinneqalissappat.

Kalaallit Nunaanni Landsrådimi, Inatsisartut naalakkersuisunilu piffissami sivisuumi ilaasortasimasunut Namminersorlutik Oqartussat pensionisiaqartitsinissamut pisussaaffeqarput.

Namminersorlutik Oqartussat 100 %-imik pigisaminut suliffeqarfinnut aalajangersimasunut nunatta karsiani tiguisinnaatitaanermik nalunaaruteqarsimavoq. Suliffeqarfinnut ataasiakkaanut annerpaaffissaq naatsorsuutinut ilanngussami takuneqarsinnaavoq.

Suliffeqarfiit namminersortitat pisussaaffigisassatut isumaqatigiissutaannut tunngatillugu immikkut naatsorsuutinut saqqummiunneqartunut innersuussisoqassaaq.